

MAGYAR NYELVI FELADATLAP
a 8. évfolyamosok számára

„tehetséggondozó” változat

2010. február 4. 14:00 óra

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Tollal dolgozz! Ügyelj a külalakra!
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.
A megoldásra összesen 45 perced van.
Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Jó munkát kívánunk!

3. Oldd meg a feladatokat Kányádi Sándor versrészlete alapján!

Tavasszal somfa lennék
talpig aranyban állva,
biztatón mosolyognék
a zsendülő világra.

- a) Melyik szóban található zöngésség szerinti részleges hasonulás?
- b) Nevezd meg pontosan az *állva* szó szófaját!
- c) Jelöld a következő szóban a szóelemek határait függőleges vonallal, majd írd a szóelemek fölé a megfelelő számot: 1 = szótő, 2 = képző, 3 = jel, 4 = rag!

á l l v a

- d) Nevezd meg pontosan, hogy milyen mondatrész a *tavasszal* szó?
.....
- e) Alkoss a megadott szóból igét egyetlen képző felhasználásával!
talp →

a	
b	
c	
d	
e	

4. Egészítsd ki az alábbi szólásokat a megadott jelentések figyelembevételével! A *-gal jelölt helyekre minden esetben ugyanazt a szót kell beírni! A zárójelben található betűk megfelelő sorrendbe állításával a keresett szavak összeállíthatók.

a) a valakin
(kdeMaag) *

A szólás jelentése: *felfigyel valakire.*

b) áll a
(szntKbreee) *

A szólás jelentése: *álmos vagy ittas.*

c) Úgy rá, mint a
(zgyivá) * **(eéérfny)**

A szólás jelentése: *szerető gonddal őrzi.*

d) A *-gal jelölt szó:

a	
b	
c	
d	

5. a) Az alábbi szövegben négy szó, illetve szerkezet helyesírása hibás. Írd a pontsorokra a helyes alakokat! A négy helyes megoldás **négy külön sorba** kerüljön!

a	
b	
c	

A farkasokról

Magyarországról az erdőirtások és a vadászat miatt közel száz éve teljesen eltűntek a farkasok. Az 1980-as évektől azonban egyre gyakrabban látni őket újból a zempléni-hegységben. Remény van arra, hogy tartósan visszatelepülnek hazánkba.

A farkasoknak együtt kell működniük, hogy életben maradhassanak. Hanggal, testbeszéddel és szagjelekkel érintkeznek egymással. Falkában élnek, sohasem hagyják magukra a kölykeiket.

.....

.....

.....

.....

Karikázd be a helyesen írt szóalak betűjelét!

b)

- A) ötezernégyszázharmincöt
- B) ötezer-négyszázharmincöt
- C) ötezer-négyszáz-harmincöt
- D) ötezer négyszázharmincöt

c)

- A) kilogram
- B) kilogramm
- C) kilógram
- D) kilógramm

6.	<p>Aláhúzással jelöld a helyes szóalakokat az alábbi mondatokban!</p> <p>a) Ősszel elköltöztek a <i>daruk/darvak</i>.</p> <p>b) Az előadás <i>tartalma/tartama</i>: 30 perc.</p> <p>c) A tanár egy <i>fogas/fogós</i>, azaz nehéz kérdést tett fel.</p> <p>d) A szülők a kisbabát <i>adaptálták/adoptálták</i>.</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> </table>	a		b		c		d	
a										
b										
c										
d										
7.	<p>Írd ki a versrészletből a meghatározásoknak megfelelő szavakat a pontsorokra! (A költő, Kányádi Sándor szándékosan nem használt írásjeleket és nagy kezdőbetűket.)</p> <p style="text-align: center;"> az indián és a néger tüzet rakni éppúgy térdel mint a hargitán a pásztor számolni ujjain számol különbség ha van az égen itt a göncöl jön föl este fölöttük a dél keresztje a poncsónak nincsen ujja ritkán telik mégis újra rojtosul a rojtja rongya kigyérül akár a condra </p> <p>a) Lebernyegszerű, ujj nélküli ruhadarabnak: „.....”</p> <p>b) A Keleti-Kárpátok hegységében Erdélyben: „.....”</p> <p>c)–d) Két csillagkép neve: „.....” „.....”</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> </table>	a		b		c		d	
a										
b										
c										
d										

8. a)–b) Egészítsd ki a Varró Dániel-verset a zárójelben megadott szavak közül a szövegkörnyezetbe illővel!

a	
b	
c	
d	

Szállnak a gondok szerte, huss,
 mint tűzből pattant, röpke szikrák,
 szép, szőke lány a, (Február, Július, Október)
 a büfé felé megy mezítláb.

A strand szemével követi,
 s a lomb is lopva néz le rá most,
 ahogy szájához emeli
 a dundi, zsíros (falatokat, krumplilángost, kenyérhéjat)

- c) Hogyan nevezzük az alábbi idézetben alkalmazott költői eszközt? Karikázd be a hozzá tartozó betűjelet!

„A strand szemével követi”

- A) megszemélyesítés
- B) alliteráció
- C) fokozás
- D) hasonlat

- d) Karikázd be az alábbi szószerkezet versbeli jelentésének betűjelét!

lopva néz

- A) gonoszul néz
- B) vakmerően néz
- C) nyíltan néz
- D) titokban néz

9. Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

a	
b	
c	
d	
e	
f	

Petőfi a vasútról írt verset, költőutódai már a repülőgépről. Elsőként valószínűleg Szabó Lőrinc (Ima a repülőgépen, 1925). Krúdy Gyula is sietett kipróbálni az új közlekedési eszközt: „Most az első röplőgéppel térek vissza a Nyírségbe. Hálát kell adni az Istennek, hogy megérhettem ezt a napot” (1931).

A repülés fő-fő rajongója irodalmunkban Karinthy. Már a század első évtizedeiben megkóstolta a repülés mámorát, Wittmann Viktornak, az úttörő magyar repülősnak a gépén: „Himnusszerű üdvözlést írtam ekkor a Nyugatban a megszületett embermadárhoz.”

A repülőgépnek egy ideig versenytársa volt a kormányozható léghajó, a Zeppelin. Karinthy természetesen ezért is lelkesedett. 1929-ben, budapesti bemutatkozásokor álmódzva írt róla: „Az éjszakai égboltnak azt a kis csíkját, amit a szűk utca vág ki belőle, derengő, szürke, szabályos folt szeli ketté, egészen alacsonyan, mintha a házakat súrolná, húzódik át egy óriási nyúlós tömeg. Először azt hiszed, felhő, két pislákoló csillaggal a két végén. Aztán szörnyedve eszmélsz rá, hogy nem az, hanem valami irtóztató bálna vagy nem tudom, mi.”

1931. március végén Karinthy büszkén jelentette az újságolvasóknak: léghajón fog utazni! „Indulok Friedrichshafenbe oly célból, hogy onnan rögtön visszainduljak Budapestre anélkül, hogy valami elintéznivalóm volna. Az eszköz, amivel visszajövök, a gróf Zeppelin, a kiváló léghajó. Azért megyek oda, hogy a Zeppelinen jöhessek vissza. Örült kíváncsian fogom olvasni kedden a Pesti Naplóban, amit majd vasárnap megírok, hogy milyen érzés a Zeppelinen utazni.”

Úgy látszik, felemelő érzés volt, mert Karinthy szokatlanul komoly érzelmes naplót írt légi utazásáról.

(Lukácsy Sándor: *Magyarok úti kalandja* című műve alapján)

a) Melyik állatra emlékezteti Karinthy a léghajót?

Karikázd be a megfelelő válasz betűjelét!

b) Mi volt Wittmann Viktor mestersége?

- A) író
- B) költő
- C) tengerész
- D) pilóta

c) Mikor mutatkozott be Budapesten a Zeppelin?

- A) 1925-ben
- B) 1929-ben
- C) 1931-ben

d) Mikor olvashatta a tervei szerint Karinthy a Pesti Naplóban közölt saját cikkét a Zeppelinen való utazásáról?

- A) Már a cikk megírásának napján.
- B) Vasárnap.
- C) Két nappal a cikk megírása után.
- D) 1931. március elején.

e) Mit írt az újságcikken kívül Karinthy a léghajón tett utazásáról a szöveg szerint?

- A) novellát
- B) himnuszt
- C) levelet
- D) naplót

f) Mi volt a Zeppelin különlegessége?

- A) Szárnyai voltak.
- B) Gömb alakú volt.
- C) Tudott a vízben is úszni.
- D) Kormányozható volt.

